RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 93.859 van 12 maart 2001
in de zaken A. 97.518/IX-2675
98.162/IX-2674.

Gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te LEUVEN en vervallenverklaring van Karin BROUWERS van haar mandaat van gemeenteraadslid te LEUVEN.

In zake : Achiel SIX,
wonende te LEUVEN,
Sint-Maartenstraat 43/1

Belanghebbende partij in de zaak A. 98.162/IX-2674 :

Karin BROUWERS,
die woonplaats kiest bij
advocaat G. DEMIN,
kantoor houdende te LEUVEN,
J.P. Minckelersstraat 70.

D E R A A D V A N S T A T E, IXe K A M E R,

Gezien een eerste verzoekschrift dat Achiel SIX op 16 november 2000 heeft ingediend om hoger beroep in te stellen tegen het besluit genomen op 9 november 2000 door de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant, waarbij deze een eerste bezwaar verwerpt dat verzoeker had ingebracht tegen de op 8 oktober 2000 te Leuven gehouden gemeenteraadsverkiezing;

Gezien een tweede verzoekschrift dat Achiel SIX op 7 december 2000 heeft ingediend om hoger beroep in te stellen tegen het besluit genomen op 30 november 2000 door de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant, waarbij deze een tweede bezwaar verwerpt dat verzoeker had ingebracht tegen de voornoemde gemeenteraadsverkiezing;

Overwegende dat de vormvereisten voorgeschreven bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet, gewijzigd bij koninklijke besluiten van 16 september 1982 en 28 oktober 1994, werden nageleefd;

Gezien de administratieve dossiers;

Gezien de memorie van antwoord die Karin BROUWERS als belanghebbende partij heeft ingediend in de zaak A. 98.162/IX-2674;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd F. DE BUEL;

Gelet op de beschikkingen van 8 februari 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 19 februari 2001;

Gelet op de kennisgeving aan partijen van de beschikkingen tot vaststelling en van het verslag;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker en van advocaat G. DEMIN, die verschijnt voor de belanghebbende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat aangezien de twee beroepen betrekking hebben op dezelfde gemeenteraadsverkiezing, het past deze beroepen samen te voegen;

2. Overwegende dat de gegevens van de zaken kunnen worden samengevat als volgt :

2.1. Bij de op 8 oktober 2000 te Leuven gehouden gemeenteraadsverkiezing waren er 7 lijsten in competitie, waarvan de stemcijfers en het aantal behaalde zetels door het hoofdstembureau als volgt werden vastgesteld :

		stemcijfers	aantal zetels
lijst AGALEV	nr. 1	7.963	6
lijst SP	nr. 4	18.157	15
lijst CVP	nr. 7	13.016	11
lijst VU-ID	nr. 9	2.538	1
lijst VLD	nr. 11	10.812	8
lijst VL.BLOK	nr. 12	4.310	2
lijst PVDA	nr. 14	479	0.

Verzoeker, 36e kandidaat op lijst 11 - VLD, behaalt 322 voorkeurstemmen doch is niet verkozen, ook niet tot ten minste tweede opvolger.

2.2. Met een 12 oktober 2000 gedagtekend bezwaarschrift dient Achiel SIX bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant een bezwaar in tegen de gemeenteraadsverkiezing te Leuven. Daarin verwijst hij naar een klacht, door hem ingediend bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Leuven, waarin hij het slecht functioneren van leespennen bij de elektronische stemming aanklaagde.

2.3. Met een 2 november 2000 gedagtekend bezwaarschrift dient Achiel SIX bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant een tweede bezwaar in tegen de gemeenteraadsverkiezing te Leuven. Daarin

klaagt hij de volgens hem onregelmatige "gadgets" aan, bij wijze van kiespropaganda verspreid door Karin BROUWERS, kandidate op de lijst 7 - CVP.

2.4. Bij besluit van 9 november 2000 verwerpt de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant verzoekers eerste bezwaar. Daartegen stelt hij hoger beroep in bij de Raad van State in de zaak A. 97.518/IX-2675.

2.5. Bij besluit van 30 november 2000 verwerpt de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant verzoekers tweede bezwaar. Daartegen stelt hij hoger beroep in bij de Raad van State in de zaak A. 98.162/IX-2674;

3. Overwegende dat degenen die bij de Raad van State de ongeldigverklaring van de verkiezing nastreven niet alleen de daartoe vereiste kwaliteit moeten hebben, maar dat zij bovendien daarbij een voldoende belang moeten kunnen laten gelden; dat volgens artikel 74bis, § 1, van de gemeentekieswet de verkiezingen zowel door de bestendige deputatie als door de Raad van State alleen ongeldig kunnen worden verklaard op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten kunnen beïnvloeden; dat, in tegenstelling tot de verkozen kandidaat, die er een functioneel belang bij heeft dat de gemeenteraad waarvan hij deel uitmaakt regelmatig zou zijn samengesteld, voor de niet verkozen kandidaat -wat verzoekers geval is- het wettig aanvaardbare belang er enkel kan in bestaan verkozen te worden of verkozen te worden verklaard; dat, wat meer bepaald de opvolgers betreft, uit artikel 76, tweede lid, 2°, van de gemeentekieswet blijkt dat de wetgever geoordeeld heeft dat het wettig vereiste belang slechts een reële betekenis heeft voor de eerste en tweede opvolger, aangezien aan de verder gerangschikte kandidaten in voorkomend geval niet eens moet worden

aangezegd dat hun rangschikking door de bestendige deputatie gewijzigd werd, wat meteen inhoudt dat ze, met toepassing van artikel 76bis van de gemeentekieswet, niet in aanmerking komen om tegen de wijziging van hun rangorde in hoger beroep te komen bij de Raad van State; dat een niet verkozen kandidaat bijgevolg maar geacht kan worden een voldoende belang te hebben om een vordering tot ongeldigverklaring van de verkiezing in te stellen -in acht genomen dat een dergelijke vordering belangrijker en ingrijpender is dan de vordering om de wijziging van de rangschikking als niet verkozen kandidaat ongedaan te maken- wanneer de aangeklaagde onregelmatigheden een zodanig effect kunnen hebben gehad dat de betrokken kandidaat daardoor niet verkozen werd, zelfs niet tot tweede opvolger; dat die redenering ook geldt inzake beroepen betreffende de ongeldigverklaring van de verkiezing van één of meer gemeenteraadsleden; dat, immers, de door de huidige tekst van artike1 74bis, § 2, van de gemeentekieswet ingevoerde mogelijkheid van "vervallenverklaring" wegens overtreding van de wet van 7 juli 1994, in feite een bijzondere vorm van ongeldigverklaring van de geloofsbrieven van de betrokkene uitmaakt, dat die bijzondere vervallenverklaring niet ambtshalve kan worden uitgesproken door de bestendige deputatie, doch enkel op grond van een ontvankelijk bezwaar en dat de indiener ervan eveneens van het hiervoren vermelde belang moet doen blijken;

4.1.1. Overwegende dat in de zaak A. 97.518/IX-2675 verzoeker de ongeldigverklaring van de verkiezing vordert; dat hij in een enig middel de schending aanvoert van het gelijkheidsbeginsel zoals vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat in het ene kieskanton met de computer werd gestemd en in het andere kieskanton op de traditionele manier, met potlood en kiesbrief; dat hij vaststelt dat hij door de wijze van geautomatiseerd stemmen niet de stemmen verkrijgt die hem rechtmatig werden toegekend, terwijl een kandidaat

in een gemeente waar op de traditionele wijze wordt gestemd de op diens naam uitgebrachte voorkeurstemmen wel verkrijgt; dat verzoeker, na te hebben betoogd dat dit middel door de bestendigde deputatie niet werd beantwoord -enkel werd vastgesteld dat de onregelmatigheden bij de kiesverrichtingen inzake voorkeurstemmen de zetelverdeling tussen de lijsten onderling niet in het gedrang brengen-, aanvoert dat artikel 74bis van de gemeentekieswet, hetwelk bepaalt dat de verkiezingen alleen ongeldig verklaard kunnen worden op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de onderscheiden lijsten kunnen beïnvloeden, terzijde moet worden gelaten wegens schending van het gelijkheidsbeginsel en dat, bij de uitoefening van een fundamenteel recht zoals de vrijheid van vereniging en het recht van vrije meningsuiting, minstens bij de uitoefening van het politieke recht om verkozen te worden, geen discriminatoir onderscheid kan worden gemaakt tussen lijsten en individuele kandidaten, zodat een individuele kandidaat het recht heeft om de ongeldigverklaring van de verkiezingen te vragen wegens de onregelmatige beïnvloeding van de zetelverdeling binnen één zelfde lijst; dat verzoeker vaststelt dat er voldoende redenen voorhanden zijn om te twijfelen aan de regelmatigheid van de gemeenteraadsverkiezing te Leuven, wat blijkt uit de diverse verklaringen van de justitiabelen die onder andere gebundeld werden door de geschreven pers en uit een nota die door een computerdeskundige werd opgesteld; dat verzoeker ook vraagt een onderzoek te gelasten;

4.1.2. Overwegende dat verzoeker voor de bestendige deputatie het slecht functioneren van leespennen bij de elektronische stemming had aangeklaagd, waardoor moeilijkheden en onregelmatigheden ontstonden bij het uitbrengen van voorkeurstemmen op dezelfde lijst; dat die onregelmatigheid, gesteld dat zij aangetoond zou zijn, zonder invloed is op de zetelverdeling tussen de lijsten en derhalve, naar luid van artikel 74bis, § 1,

van de gemeentekieswet, geen aanleiding kan geven tot de ongeldigverklaring van de verkiezing; dat verzoeker dan ook, als niet eens tot tweede opvolger verkozen kandidaat, niet geacht kan worden een voldoende belang te hebben om, zoals hij doet, die ongeldigverklaring te vorderen; dat hij weliswaar betoogt dat artikel 74bis, § 1, van de gemeentekieswet strijdig is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, doch het de Raad van State niet toekomt een wetsbepaling wegens haar beweerde ongrondwettigheid niet toe te passen; dat weliswaar omtrent dat probleem een prejudiciële vraag zou kunnen worden gesteld aan het Arbitragehof, doch verzoeker zulks niet vraagt; dat de Raad van State de aangevoerde ongrondwettigheid ook niet dermate evident acht dat hij meent daaromtrent ambtshalve een prejudiciële vraag te moeten stellen;

Overwegende dat, zoals vermeld, het beweerde slecht functioneren van de leespennen geen invloed kan hebben op de zetelverdeling tussen de lijsten; dat verzoeker dan ook geen belang heeft om op grond van die onregelmatigheid de ongeldigverklaring van de verkiezing te vorderen en de vraag of de wetsbepaling welke toelaat of voorschrijft dat in de ene gemeente elektronisch en in de andere gemeente traditioneel gestemd wordt, strijdig is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, niet relevant is; dat het enig middel in de zaak A. 97.518/IX-2675 niet kan worden aangenomen;

5.1. Overwegende dat in de zaak A. 98.162/IX-2674 verzoeker de vervallenverklaring vordert van Karin BROUWERS; dat hij drie middelen aanvoert;

5.1.1. Overwegende dat verzoeker in een eerste middel de schending aanvoert van artikel 7 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden, de districtsraden en

voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, doordat de kandidate Karin BROUWERS tijdens haar kiescampagne gebruik heeft gemaakt van een gadget, namelijk een folder met aan de ene zijde een foto van drie kinderen met opschrift "... Alle kinderen thuis in Leuven! Niet alleen deze kinderen ..." en een kalender met een overzicht van de schoolvakanties 2000-2001 t.e.m. 2006-2007, en aan de andere zijde persoonlijke verkiezingspropaganda; dat volgens verzoeker de bestendige deputatie ten onrechte dit middel had verworpen omdat de betrokken kalender volledig los staat van de politieke boodschap en er geenszins mee in verband kan worden gebracht : de folder verliest de eigenschap van louter propagandamateriaal, daar waar een kalender wordt aangeboden aan alle huismoeders; deze vaststelling geldt des te meer wanneer men weet dat deze kalender een overzicht van de schoolvakanties gedurende 6 jaren bestrijkt; zodoende wordt het propagandamateriaal - bestemd voor één verkiezing om nadien zijn nut te verliezen - een voorwerp dat nog lang - zelfs 6 jaar - kan worden gebruikt; de gebruikswaarde primeert derhalve op de politieke boodschap;

5.1.2. Overwegende dat verzoeker in een tweede middel de schending aanvoert van artikel 10, 5°, van het koninklijk besluit van 6 september 1988 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het college van provinciegouverneurs ingesteld bij artikel 131bis van de provinciewet, doordat de bestendige deputatie weigert de memorie van Karin BROUWERS uit de debatten te weren wegens laattijdigheid, en dit met toepassing van artikel 53 van het Gerechtelijk Wetboek, daar waar luidens de ingeroepen bepaling een vervaldag verplaatst wordt naar de eerstvolgende werkdag, indien hij op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag valt, zij alleen toepasselijk is op de termijnen voor het verrichten van burgerlijke proceshandelingen, doch niet

in het kader van een administratiefrechtelijke procedure;

5.1.3. Overwegende dat verzoeker ten slotte in een derde middel de schending aanvoert van artikel 36 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, aangenomen te New York op 20 november 1989, doordat in de folder van Karin BROUWERS drie kinderen worden afgebeeld terwijl krachtens artikel 36 van het voornoemde verdrag de Staten die bij het verdrag partij zijn het kind tegen alle andere vormen van exploitatie welke schadelijk zijn voor het welzijn van het kind moeten beschermen; dat volgens verzoeker in casu niet kan worden betwist dat de kinderen worden geëxploiteerd voor politieke doeleinden en, gelet op de zeer jonge leeftijd van de afgebeelde kinderen (kleuters), een dergelijke publiciteit niet anders dan schadelijk kan zijn voor het welzijn van het kind; dat verzoeker toegeeft dat hij dit middel niet heeft opgeworpen voor de bestendige deputatie doch meent, aangezien artikel 36 van het Verdrag inzake de rechten van het kind van openbare orde is, dat hij het voor het eerst voor de Raad van State kan doen gelden;

5.2. Overwegende, daargelaten de vraag of verzoeker enig belang heeft bij het tweede middel en of het derde middel wel voor het eerst ontvankelijk kan worden aangevoerd voor de Raad van State, dat in de drie door verzoeker aangevoerde middelen geen onregelmatigheden worden aangevoerd die tot gevolg konden hebben gehad dat hij niet ten minste tot tweede opvolger werd verkozen; dat, immers, de kiespropaganda van Karin BROUWERS, gesteld dat zij onregelmatig is, in voorkomend geval aanleiding zou kunnen geven tot haar vervallenverklaring als gemeenteraadslid op grond van de wet van 7 juli 1994 doch zulks geen weerslag heeft op de lijst van verzoeker; dat derhalve de drie in de zaak A. 98.162/IX-2674 aangevoerde middelen bij gebrek aan belang moeten worden verworpen;

6. Overwegende dat verzoeker op zijn beide verzoekschriften telkens 7.000 frank fiscale zegels heeft aangebracht; dat de beroepen die bij de Raad van State worden ingesteld overeenkomstig artikel 76bis van de gemeentekieswet echter niet onderhevig zijn aan de inning van enig recht; dat het onverschuldigd gekweten zegelrecht derhalve aan verzoeker moet worden terug-betaald,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken nrs. A. 97.518/IX-2675 en 98.162/IX-2674 worden gevoegd.

Artikel 2.

De beroepen worden verworpen.

Artikel 3.

Het recht van veertienduizend frank dat door verzoeker ten onrechte is betaald voor zijn verzoek-schriften, zal hem worden terugbetaald.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twaalf maart 2000 en een, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **J. DE BRABANDERE.**